

Pogłębione pytania o aktualne zagadnienia gospodarcze oraz wpływ wojny w Ukrainie na koniunkturę – oceny i oczekiwania

Aneks do publikacji „Koniunktura w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu i usługach 2000-2023 (kwiecień 2023)”.

Spis treści

Spis treści	1
Tabela 1. Zakres danych prezentowanych w tym opracowaniu i załączonych bazach Excel.....	1
Synteza	2
PROCESY CENOWE	3
Wykres 1. Ceny usług/materiałów/surowców w najbliższym okresie	3
Wykres 2. Czynniki wpływające na wzrost kosztów funkcjonowania firmy	4
Wykres 3. Wpływ zmian w warunkach finansowania przedsiębiorstwa na decyzje inwestycyjne, produkcję/sprzedaż i zatrudnienie.....	5
Formularz bieżącej edycji badania.....	6
Uwagi metodologiczne	8

Tabela 1. Zakres danych prezentowanych w tym opracowaniu i załączonych bazach Excel

Sektor gospodarki		wg klas wielkości				wg PKD 2007
Przetwórstwo przemysłowe		Do 9 pracujących	10-49 pracujących	50-249 pracujących	250 i więcej pracujących	ogółem sekcja C; działy 10+11+12, 22, 25
Budownictwo						ogółem sekcja F; działy 41, 42, 43
Handel	hurtowy					dział 46
	detaliczny					działy 45+47; grupowania: żywność pojazdy samochodowe
Usługi						ogółem usługi; ogółem sekcje H, I, J, K, L, M, N

Synteza

W kwietniowym, rozszerzonym badaniu koniunktury pytania dotyczyły negatywnych skutków wojny w Ukrainie oraz procesów cenowych. Zestaw pytań dotyczący procesów cenowych był poprzednio zadawany w styczniu br.

Na szczególne podkreślenie zasługują następujące procesy:

Procesy cenowe

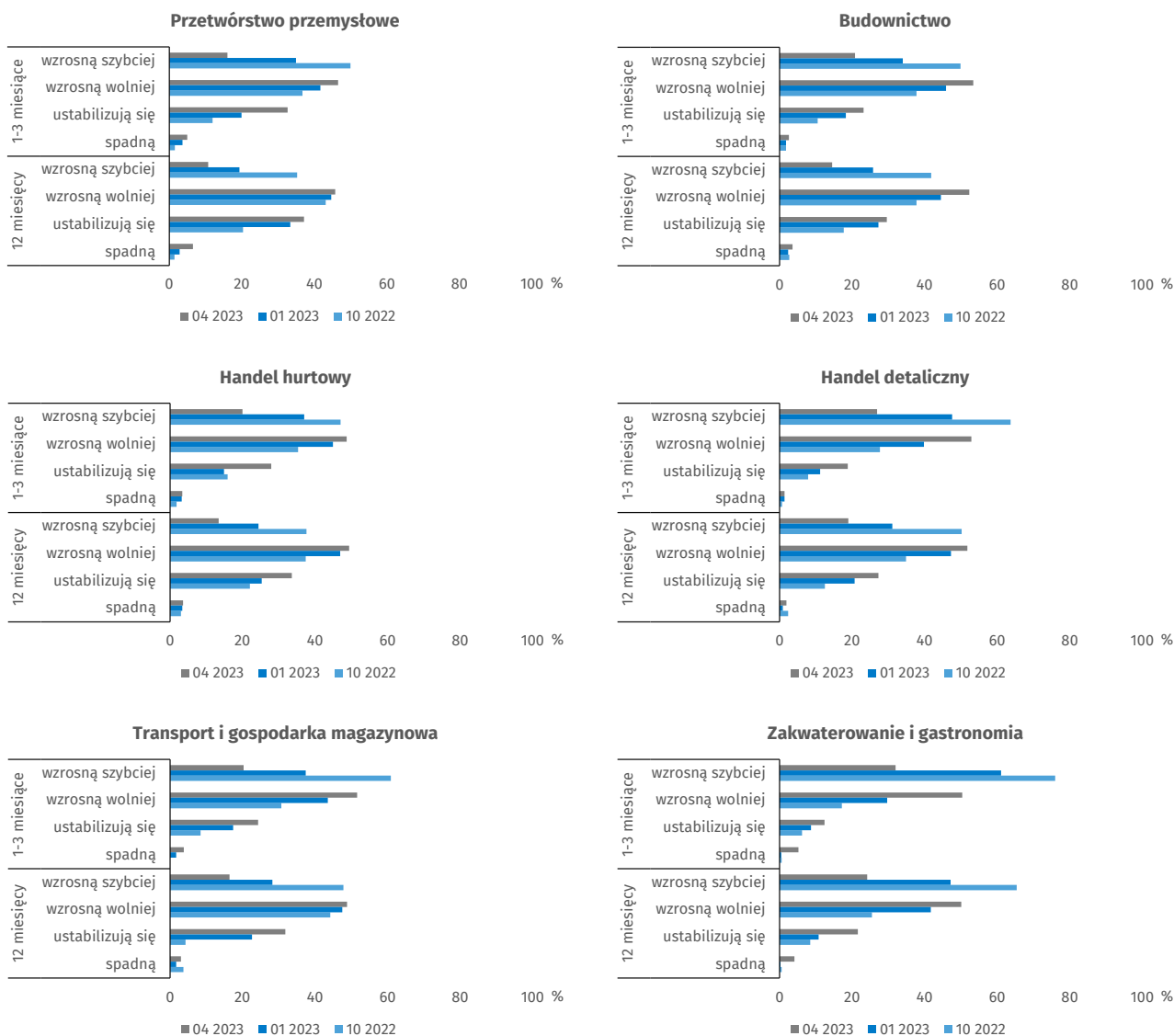
- **W porównaniu z badaniami ze stycznia br., we wszystkich sektorach gospodarki wyraźnie spadł odsetek podmiotów spodziewających się, że ceny usług, materiałów i surowców zarówno w krótkim okresie (najbliższe 1-3 miesiące), jak i dłuższym (najbliższe 12 miesięcy) wzrosną szybciej.** W podziale na sektory gospodarki, zarówno w przypadku okresu krótkiego, jak i dłuższego zauważalne jest to szczególnie w handlu detalicznym (spadek wskazań odpowiednio o 20,7 p.proc. i 12,1 p.proc.). Najbardziej widoczne spadki odnotowano jednak w sekcji zakwaterowanie i gastronomia (spadek wskazań na szybszy wzrost cen w krótkim okresie o 29,1 p.proc. oraz w dłuższym okresie o 23,0 p.proc.).
- **Wśród czynników wpływających na wzrost kosztów funkcjonowania firmy dominują, podobnie jak w poprzedniej edycji badania, wskazania na ceny energii i paliw oraz koszty zatrudnienia.** Należy jednak zauważyć, że w porównaniu ze styczniem br. spadł odsetek ankietowanych wskazujących na ceny energii i paliw. Na poziomie głównych sektorów gospodarki sytuacja ta najwyraźniej widoczna jest w przypadku jednostek handlu hurtowego oraz przetwórstwa przemysłowego (spadek wskazań odpowiednio o 8,4 p.proc. i 7,9 p.proc.). Na niższym poziomie agregacji najwyraźniejsze zmiany wśród czynników generujących wzrost kosztów występowały w przypadku jednostek handlu detalicznego zajmujących się sprzedażą żywności. W tej branży widoczny jest spadek odsetka wskazań na m.in. takie przyczyny jak: ceny komponentów i usług (spadek o 16,4 p.proc.), ceny importu bezpośredniego (spadek o 14,0 p.proc.), zmiany w przepisach i wymogach prawnych (spadek o 13,1 p.proc.).
- **Zmiany warunków finansowania przedsiębiorstwa wpływają przede wszystkim na odłożenie decyzji inwestycyjnych oraz w nieco mniejszym stopniu na ograniczenie zatrudnienia oraz produkcji/sprzedaży.** Na odłożenie decyzji inwestycyjnych wskazuje od 26,7% jednostek w usługach do 41,6% przedsiębiorstw budowlanych, jednak we wszystkich przypadkach procent wskazań na ten wariant odpowiedzi jest niższy niż w styczniu br. (niższy procent ankietowanych wskazał również na ograniczenie zatrudnienia oraz produkcji/sprzedaży). W porównaniu z poprzednią edycją badania najbardziej wyraźny spadek wskazań na odłożenie decyzji inwestycyjnych wystąpił w jednostkach usługowych o liczbie pracujących do 9 osób i podmiotach handlu detalicznego o liczbie pracujących 250 i więcej osób (spadek odpowiednio o 11,5 p.proc. i 11,0 p.proc.).

Wpływ wojny w Ukrainie

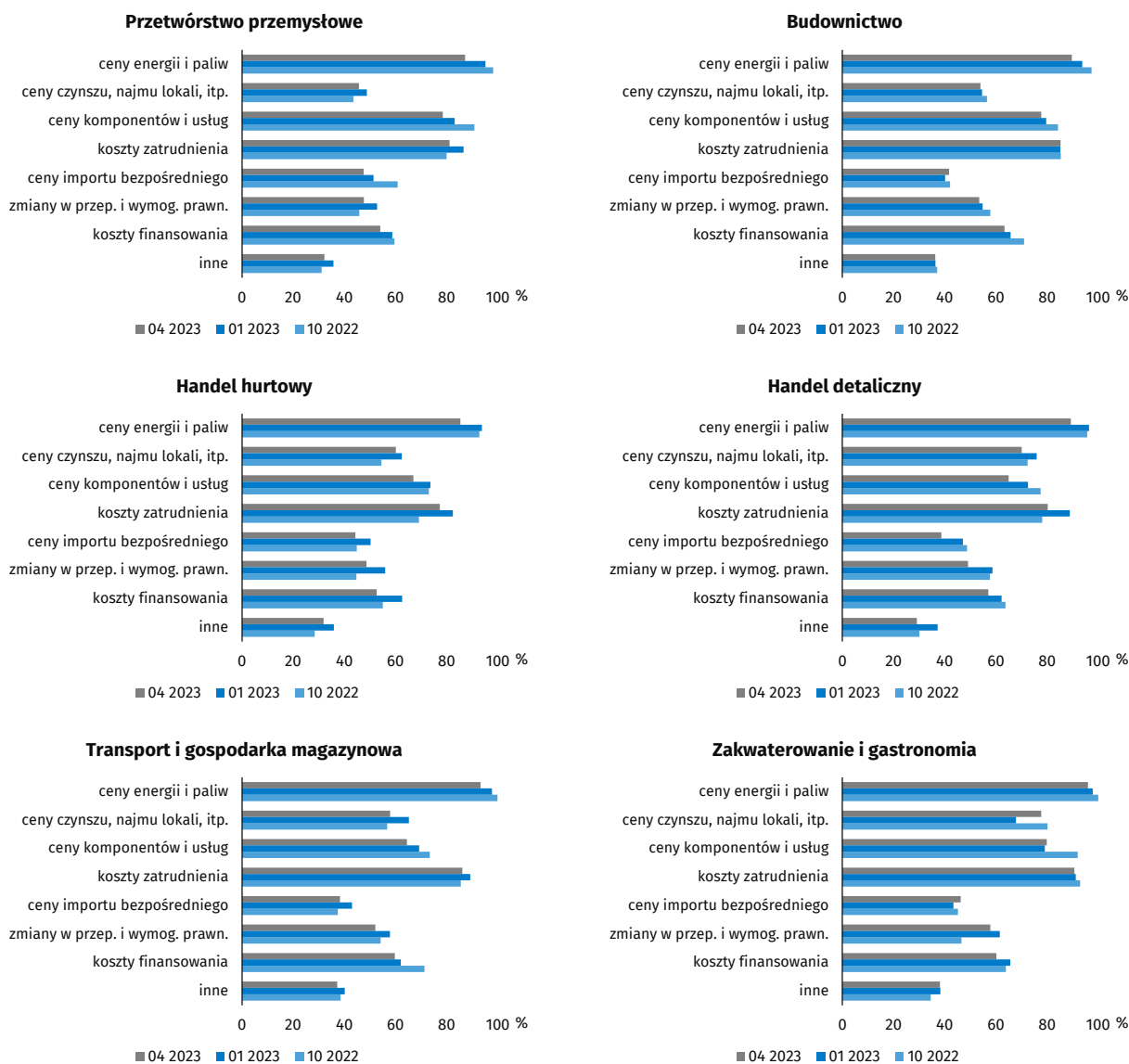
- **W porównaniu z badaniami sprzed miesiąca, w kwietniu br. nie wystąpiły wyraźniejsze zmiany wskazań na odczuwanie negatywnych skutków wojny w Ukrainie przez ankietowane przedsiębiorstwa.** Najważniejszym negatywnym skutkiem wojny wskazywanym przez ankietowanych jest nadal wzrost kosztów. Biorąc pod uwagę główne sektory gospodarki, wyraźniejsze zmiany wskazań na ten wariant odpowiedzi wystąpiły w przypadku jednostek handlu detalicznego i hurtowego, gdzie wystąpiło zwiększenie odsetka podmiotów wskazujących na wzrost kosztów odpowiednio o 4,5 p.proc. i 4,0 p.proc. W przypadku zatrudnienia pracowników z Ukrainy, w poszczególnych sektorach gospodarki zbliżony odsetek ankietowanych wskazał na ich odpływ i napływ. Nieco więcej wskazań na odpływ niż napływ pracowników było jednak wśród jednostek przetwórstwa przemysłowego oraz podmiotów budowlanych.

PROCESY CENOWE

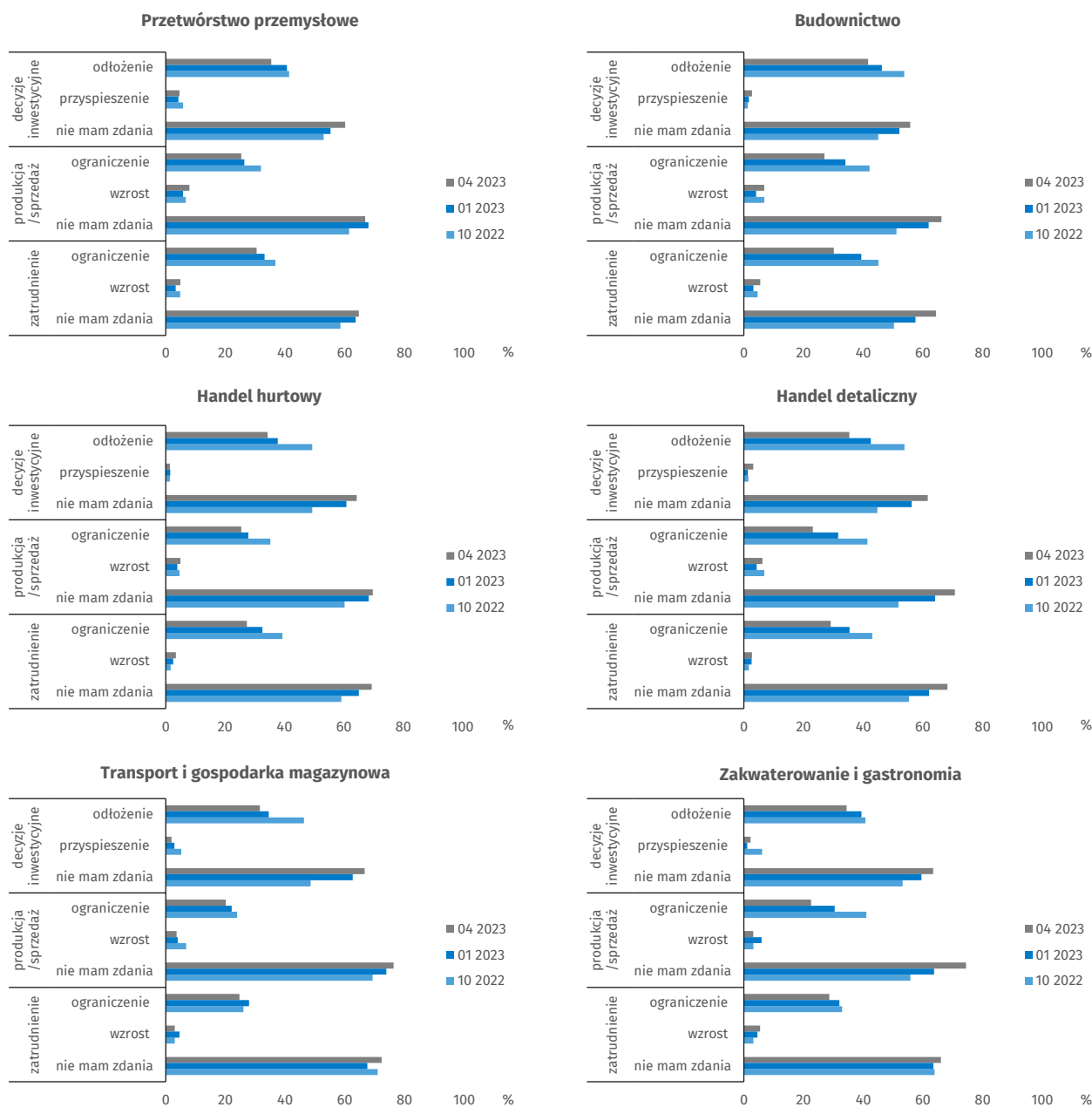
Wykres 1. Ceny usług/materiałów/surowców w najbliższym okresie

Wykres 2. Czynniki wpływające na wzrost kosztów funkcjonowania firmy

Wykres 3. Wpływ zmian w warunkach finansowania przedsiębiorstwa na decyzje inwestycyjne, produkcję/sprzedaż i zatrudnienie

Formularz bieżącej edycji badania

Wpływ wojny w Ukrainie

- 1. Negatywne skutki wojny w Ukrainie i jej konsekwencje dla prowadzonej przez Państwa firmę działalności gospodarczej będą w bieżącym miesiącu:**

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

1. nieznaczne
2. poważne
3. zagrażające stabilności firmy
4. brak negatywnych skutków

- 2. Z zaobserwowanych w ostatnim miesiącu negatywnych skutków wojny w Ukrainie najbardziej do Państwa firmy odnoszą się:**

Proszę zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi

1. spadek sprzedaży – spadek przychodów
2. wzrost kosztów
3. zakłócenie w łańcuchu dostaw
4. duże zaburzenia organizacyjne w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa
5. problemy z bieżącym finansowaniem
6. nadmierne zapasy
7. zerwanie umów ze wschodnimi kontrahentami

- 3. Jeżeli w Państwa firmie są zatrudnieni pracownicy z Ukrainy, to czy w związku z wojną w Ukrainie zaobserwowali Państwo w ubiegłym miesiącu:**

Dopuszczalne jest równoczesne zaznaczenie po jednej odpowiedzi dla każdego z wariantów („odpływ” tj. odejście z pracy z powodu wojny oraz „napływ” tj. zatrudnienie nowych pracowników).

W przypadku, gdy firma nie zatrudnia pracowników z Ukrainy lub nie zaobserwowała w ubiegłym miesiącu ich „odpływu” czy „napływu”, proszę zaznaczyć odpowiedź „nie dotyczy”

1. odpływ pracowników z Ukrainy
  - a. nieznaczny
  - b. poważny
2. napływ pracowników z Ukrainy
  - a. nieznaczny
  - b. poważny
3. nie dotyczy

Procesy cenowe

4. Jak Państwa zdaniem kształtować się będą ceny usług/materiałów/surowców wykorzystywanych przez Państwa firmę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej?

w krótkim okresie (1-3 miesiące) - w porównaniu z aktualną sytuacją:

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

1. wzrosną szybciej
2. wzrosną wolniej
3. ustabilizują się
4. spadną

w dłuższym okresie (najbliższe 12 miesięcy) - w porównaniu z aktualną sytuacją:

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

1. wzrosną szybciej
2. wzrosną wolniej
3. ustabilizują się
4. spadną

5. Które z poniższych czynników w największym stopniu wpłyną na koszty funkcjonowania Państwa firmy w okresie najbliższego kwartału:

Proszę zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi

	wzrost kosztów	spadek kosztów
1. ceny energii i paliw	☐	☐
2. ceny czynszu, najmu lokali, itp.	☐	☐
3. ceny komponentów i usług	☐	☐
4. koszty zatrudnienia	☐	☐
5. ceny importu bezpośredniego	☐	☐
6. zmiany w przepisach i wymogach prawnych	☐	☐
7. koszty finansowania (kredyty, pożyczki, itp.)	☐	☐
8. inne	☐	☐

6. Czy obserwowane i przewidywane zmiany w warunkach finansowania przedsiębiorstwa (koszty kredytów bankowych i ich dostępność, kredyt kupiecki, odroczone płatności, itp.) spowodują, w najbliższych 12 miesiącach, w przypadku:

Proszę zaznaczyć po jednej odpowiedzi w każdym z wariantów

1. decyzji inwestycyjnych	☐ odłożenie	☐ przyspieszenie	☐ nie mam zdania
2. produkcji/sprzedaży	☐ ograniczenie	☐ wzrost	☐ nie mam zdania
3. zatrudnienia	☐ ograniczenie	☐ wzrost	☐ nie mam zdania

Uwagi metodologiczne

Do badania koniunktury gospodarczej – od badania za kwiecień 2020 r. – dołączany jest dodatkowy moduł. Uzyskane dane dostarczają – równoległe z wynikami standardowej części badania – bieżących ocen skutków wojny w Ukrainie dla przedsiębiorstw oraz pogłębionych informacji o aktualnych, kluczowych zagadnieniach gospodarczych.

Z uwagi na skalę przeprowadzanego badania, jego tematykę i szczegółowość, badanie jest źródłem szybkiej i szerokiej informacji m.in. o wpływie wojny w Ukrainie na przedsiębiorstwa w Polsce.

Moduł skierowano – na zasadzie dobrowolności – do szerokiej grupy przedsiębiorstw, obejmującej większość sektorów polskiej gospodarki i sekcji PKD, ok. 17,5 tys. w prezentowanych obszarach.

Aneks przedstawia poszerzoną, w odniesieniu do Informacji sygnałnej i publikacji, analizę wyników wraz z dodatkowymi wyjaśnieniami metodologicznymi.

Większość pytań w dodatkowym module jest niezmienna, część pytań ma jednak charakter rotacyjny (w cyklu kwartalnym), co pozwala rozszerzyć zakres poruszanych w badaniu zagadnień. Dopuszczalne są również modyfikacje w celu dostosowania badania do aktualnej sytuacji i podstawowych wyzwań, przed jakimi stoją przedsiębiorstwa.

Dodatkowy moduł został podzielony na dwie sekcje – pytań dotyczących wpływu wojny w Ukrainie na koniunkturę gospodarczą oraz pogłębionych pytań o aktualne zagadnienia gospodarcze (inwestycje, procesy cenowe, pracownicy).

Pozwalamy sobie zwrócić uwagę Czytelnika na pewne kwestie interpretacji wyników w przypadku pytania o pracowników z Ukrainy. W pytaniu tym dopuszczalne było równoczesne zaznaczenie po jednej odpowiedzi dla każdego z wariantów („odpływ” i „napływ”), w związku z tym suma wariantów może przekroczyć 100%. Odpowiedź „nie dotyczy” zaznaczana była w przypadku, gdy firma nie zatrudnia pracowników z Ukrainy lub nie zaobserwowała w ubiegłym miesiącu ich „odpływu” czy „napływu”.

Przy interpretacji pytań o charakterze ilościowym, należy mieć na uwadze fakt, że są one zadawane w ramach badania ankietowego koniunktury gospodarczej i należy interpretować je zgodnie z charakterem tego badania.

W badaniu proces agregacji i ważenia odpowiedzi respondentów na dany wariant pytania jest dokonywany zgodnie z metodą stosowaną standardowo w badaniu koniunktury gospodarczej, a opisaną w „Zeszyte metodologicznym: Badanie koniunktury gospodarczej”.

Badanie jest przeprowadzane w okresie od 1 do 10 dnia każdego miesiąca.